

# Movies that Matter - Lowland Kids - v.a. vmbo-g

Aardrijkskunde

Middelbare school

vmbo g, t

Leerjaar 4

Les van [Filmeducatie](#)

In deze les zitten **29 slides**, met **interactieve quizen**, **tekstslides** en **4 videos**.

🕒 Lesduur is: **70 min**

## Introductie

Welkom bij deze les bij de film Lowland Kids (Sandra Winther, 2019).

Tijdens deze les maakt jouw klas kennis met filmeducatie en mensenrechten in de breedste zin. Film is een uitstekend middel om het besef van jongeren over maatschappelijke thema's te vergroten. Met deze les open je de ogen van leerlingen en studenten voor mensenrechtenthema's.

In deze les bekijken leerlingen en/of studenten de film Lowland Kids (Sandra Winther, 2019). Op het kleine eiland Isle de Jean Charles in de bayou van Louisiana wonen nog maar twee tieners. Terwijl de unieke kust van Louisiana langzaam verdwijnt door klimaatverandering, vechten de tieners om te kunnen blijven op het eiland waar hun familie al generaties lang woont.

In het interactieve verdieppingsprogramma maken studenten kennis met de oorzaken en gevolgen van klimaatverandering in de VS en in Nederland en hoe de industrie hier invloed op uitoefent. Ook zullen zij leren wat een klimaatvluchteling is.

Heb je vragen of opmerkingen over deze les? Neem dan gerust contact met ons op door te mailen naar [educatie@moviesthatmatter.nl](mailto:educatie@moviesthatmatter.nl) of te bellen naar 020-2807612.

## Instructies

### Thema's

- Klimaatverandering
- Klimaatvluchteling

### Opzet van de les

Deze les bestaat uit vijf delen:

- 1) Introductie [8 min]
- 2) De film [22 min]

- 3) Klimaatverandering [10 min]
- 4) De invloed van de industrie [10 min]
- 5) Klimaatvluchtelingen [10 min]

### Leerdoelen

Aan het einde van deze les kun je:

- oorzaken en gevolgen van klimaatverandering in de VS benoemen;
- uitleggen wat de invloed van de industrie is op klimaatverandering;
- uitleggen wat een klimaatvluchteling is;
- benoemen wat de mogelijke gevolgen zijn van het versterkt broeikaseffect voor Nederland.

### Werkwijze

- Per slide wordt beschreven wat de bedoeling is.
- De les kan geprint worden, inclusief de notities per slide (zie PDF in de bijlage). In deze notities vind je nog algemene, uitgebreide informatie die je helpt door deze les te navigeren.
- Het is bij deze les niet nodig om met 'devices in de klas' te werken. Je kunt dit uitzetten door het vinkje onderin het scherm van de lespresentatie te deactiveren.
- Op de slides zijn hotspotbuttons te vinden. Door deze aan te klikken verschijnt er (extra) informatie, een vraag of een instructie. Als docent kun je ervoor kiezen om de informatie onder de hotspotbutton met hoed samen met de leerlingen/studenten te lezen of zelf aan leerlingen/studenten te vertellen. De informatie is daarom ook opgenomen in de instructies bij de losse slides.

Veel plezier met de les!

Lijkt het je leuk een keer met je klas naar een film met verdiepingsprogramma toe te gaan? Naast de films en lessen op LessonUp organiseren we ook festival- en bioscoopvertoningen! Klik [hier](#) voor ons festival in maart en klik [hier](#) voor onze bioscoopvertoningen door het jaar heen.

## Onderdelen in deze les



### Slide 1 - Tekstslide

Welkom bij deze les bij de film *Lowland Kids*.



## Slide 2 - Tekstslide

In de introductie bereiden de leerlingen zich voor op het kijken van de film.

Aan het einde van dit leerpad kan de leerling:

- oorzaken en gevolgen van klimaatverandering in de VS benoemen;
- uitleggen wat de invloed van de industrie is op klimaatverandering;
- uitleggen wat een klimaatvluchteling is;
- benoemen wat de mogelijke gevolgen zijn van het versterkt broeikaseffect voor Nederland.



## Slide 3 - Tekstslide

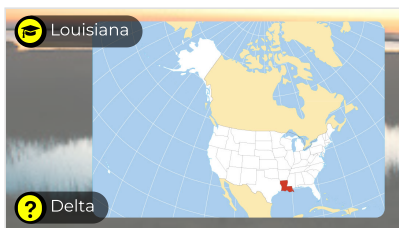
Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Hoeveel gram broeikasgassen worden uitgestoten voor een hamburger van 100 gram?
- Hoeveel water is er nodig voor de productie van 100 gram rundvlees?

### Extra informatie voor de docent

Uit onderzoek van het Planbureau voor de Leefomgeving blijkt dat 100 gram rundvlees goed is voor de uitstoot van 1,8 kilo broeikasgassen, dat is vergelijkbaar met 16 kilometer in een auto rijden.

En voor de productie van 100 gram rundvlees is net zo veel water nodig als een maand lang iedere dag 6 à 7 minuten douchen.



## Slide 4 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Wat is een delta?

### Extra informatie voor de docent:

De Verenigde Staten bestaat uit 50 staten die grotendeels in Noord-Amerika liggen. Louisiana is een van de staten. Op de afbeelding is deze rood gekleurd. De belangrijkste rivier in Louisiana is de Mississippi. De Mississippi River Delta mondt uit in de Golf van Mexico .



## Slide 5 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Stel je voor dat je binnen een jaar je huis uit moet vanwege de klimaatverandering en je niet meer terug kan gaan omdat het dan onder water ligt. Waar ga je dan naartoe?



## Slide 6 - Tekstslide

Besprek met de leerlingen de volgende vragen:

- De titel van de documentaire *Lowland Kids* verwijst naar het gebied waar de kinderen in de film opgroeien. **Drasland** is laagland dat permanent of tijdelijk verzadigd is/wordt door opkomend water. Het drasland ligt op de grens tussen land en water. In welk gebied in Nederland is er drasland?

De leerlingen bekijken nu *Lowland Kids*. Vervolgens zullen zij verder gaan met Deel 1: Klimaatverandering

### Extra informatie voor de docent

Wetland (drasland in het nederlands), is laagland dat permanent of tijdelijk verzadigd is/wordt door opkomend water. Het drasland ligt op de grens tussen land en water. Drasland vertoont hierdoor een karakteristieke vegetatie, een zeer grote biodiversiteit, aangepast aan deze wisselende omstandigheden. Het drasland dient vooral als opslag voor overtollig water. Bij overstroming neemt het gebied het teveel aan water op en bij droogte geeft het dat water af en bewaart zo het natuurlijk evenwicht. In Nederland is de Waddenzee een voorbeeld van een drasland.



## Slide 7 - Tekstslide

In dit eerste deel bespreken de leerlingen wat zij al weten over klimaatverandering.

Je hebt de film *Lowland Kids* gezien.  
Nu verdiep je je verder in:

- 1 Klimaatverandering in het algemeen
- 2 Klimaatverandering in de VS
- 3 De invloed van de industrie
- 4 Klimaatvluchtelingen
- 5 Klimaatverandering in Nederland

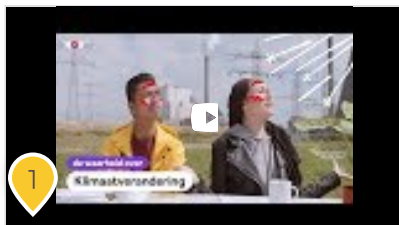


### Slide 8 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Wat zijn drie boosdoeners van de klimaatverandering?
- In het NOS-filmpje op de volgende slide wordt het antwoord gegeven op de vraag welke drie boosdoeners slecht zijn voor ons klimaat. Ook worden er een aantal excuses door tieners gegeven waarom zij toch niet voor een groene keuze gaan. Wat voor excuus denk jij dat er gegeven kan worden om toch niet voor de groene keuze te gaan?

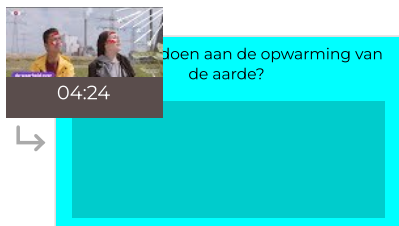
In het filmpje op de volgende vraag wordt deze vraag beantwoord.



### Slide 9 - Video

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Wat kan jij doen aan de opwarming van de aarde?



### Slide 10 - Open vraag

Je kan minder vlees, melkproducten, seizoensgebonden en lokaal eten. Minder voedselafval maken. Geen producten met palmolie kopen. Zuinig zijn met energie en minder reizen met auto of vliegtuig.



### Slide 11 - Tekstslide

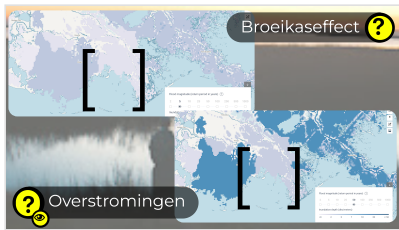
In het derde deel bespreken de leerlingen wat de invloed van klimaatverandering is in Louisiana.



### Slide 12 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- In Lowland Kids gaat het om een schiereiland. Een schiereiland is een stuk land dat aan een andere landmassa verbonden is. Om deze reden vormt het net geen eiland. Schier betekent bijna.
- De jongeren in de film praten het verdwijnen van het schiereiland door klimaatverandering. Wat is een van de oorzaken van het verdwijnen van het schiereiland?



### Slide 13 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Leg uit wat de term broeikaseffect inhoudt.
- Ga naar de website en neem zelf een kijkje. Wat valt je op?

<https://www.wri.org/applications/aqueduct/floods/>



### Slide 14 - Tekstslide

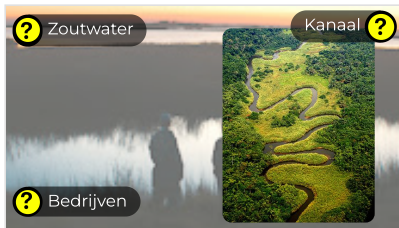
In het derde deel bespreken de leerlingen wat de invloed van de industrie is geweest op het verdwijnen van het eiland.



### Slide 15 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Hier zie je Isle de Jean Charles. Het gebied was en is een uitstekende locatie voor oliewinning en-productie. Isle de Jean Charles heeft veel olievelden die nog steeds worden gebruikt door oliefabrikanten. De bouw en ontwikkeling van booreilanden en pijpleidingen blijven de geografie van de wetlands verstoren. Op welke manier denk je dat de wetlands verstoord worden?
- Wat voor invloed heeft de industrie op de leefomgeving van de omwonenden?



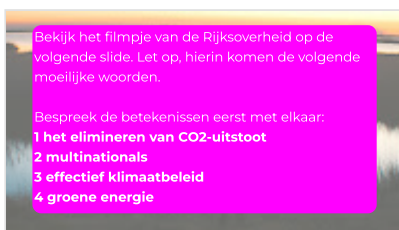
### Slide 16 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- In het gebied rondom Isle de Jean Charles is er een hoger zoutgehalte van het water van de aangrenzende baai gemeten. Dit betekent dat er meer zeewater vermengd is met het rivierwater. Wat betekent dit voor de vegetatie?
- Om de winning en het transport van olie en aardgas te vergemakkelijken, werd er een kanaal aangelegd. Hierdoor wordt er geen sediment meer afgezet. Sediment is nodig om land in tact te laten. Leg uit waardoor er geen sediment afgezet kan worden aan de hand van de afbeelding.
- Hoe kunnen bedrijven een positieve invloed hebben op de klimaatverandering?

#### Extra informatie voor de docent:

De toename van kunstmatige waterwegen, pijpleidingen en kleinere vaarkanaalen hebben de achteruitgang van de wetlands ten oosten van het Houma-navigatiekanaal, waar het Isle de Jean Charles zich bevindt, verergerd.

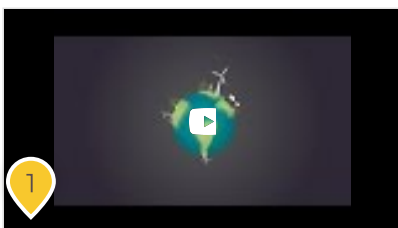


### Slide 17 - Tekstslide

Bekijk het filmpje van de Rijksoverheid op de volgende slide. Let op, hierin komen de volgende moeilijke woorden.

Bespreek de betekenissen eerst met elkaar:

- 1 het elimineren van CO2-uitstoot
- 2 multinationals
- 3 effectief klimaatbeleid
- 4 groene energie

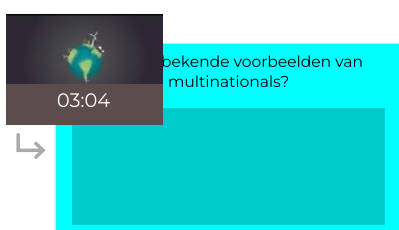


### Slide 18 - Video

Bekijk het filmpje.

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Wat zijn bekende voorbeelden van multinationals?



### Slide 19 - Open vraag

Deze slide heeft geen instructies



In het vierde deel bespreken de leerlingen de term  
klimaatvluchteling.

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Op deze afbeelding staat dat er mensen zijn die op het schiereiland willen blijven wonen. Zij protesteren, want dit gaat in tegen hun rechten. Om welke mensenrechten gaat dit?
- Aan het eind van de documentaire hebben de oom van de broer en zus het over vluchtelingen. Vind je dat zij ook vluchtelingen zijn? Leg uit waarom je dat wel of niet vindt.
- In *Lowland Kids* moeten de inwoners verhuizen. Hiermee geven ze ook hun manier van leven en hun cultuur op. Hun cultuur is gebaseerd op vrijheid, verbinding met de natuur en leven in een kleine gemeenschap waar mensen voor elkaar zorgen. Komt jouw manier van leven overeen met de mensen uit de film? Waarom wel of niet?

Via [deze link](#) is de korte versie van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens te vinden



## Slide 22 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen deze vragen.

- In 2016 kreeg de gemeenschap van Isle de Jean Charles 48 miljoen dollar van de overheid om nieuwe woningen te maken zodat ze kunnen verhuizen. Maar het maken van de nieuwe huizen duurt langer dan verwacht. Dit zorgt voor veel spanning tussen de eilandbewoners. Ze zijn ongeduldig en vertrouwen niemand meer. De planbeheerders zijn vermoeid en defensief zijn geworden.
- De bewoners van Isle de Jean Charles geloofden dat de bedoeling van de hervestiging alleen voor stamleden was bedoeld en niet voor iedereen die ontheemd is uit het kustgebied van Louisiana. Maar dit is wat de overheid erover zei: "We geven federale fondsen uit, waardoor we niet kunnen discrimineren tussen stammen of iets anders." Wat vind jij hiervan?

### Extra informatie voor de docent:

Let op: we hebben gekozen voor het gebruik van het woord 'stam' bij deze vraag. Dit woord kan gevoelig liggen (afhankelijk van het gebruik). Daarom hierbij een toelichting voor de docent uit de publicatie Words Matter: 'De term 'stam' wordt vaak geassocieerd met een zogenaamde nietcomplexe samenleving met een eenvoudige politieke structuur. Hoewel dit feit op zich niet wordt betwist, heeft de term de bijklank van primitief, simpel en wild gekregen. Het wordt voornamelijk geassocieerd met niet Europese mensen en culturen.

Het lastige aan de term is dat sommige groepen de term juist omarmen, zoals de 'Native North American Tribal Councils'. 'Stam' komt ook voor in de Koran en is daarom altijd een geaccepteerde term geweest in de Arabische wereld. Zelfs dan wordt deze term betwist vanwege de negatieve connotaties. De term is zeer zelden gebruikt om etnische groepen in Europa te beschrijven, zoals bijvoorbeeld het Sami-volk of (in het verleden) de Keltische volken. In de afgelopen jaren is het positief gebruikt in mode- en populaire cultuur om te verwijzen naar stijl, bijvoorbeeld 'fashion tribes'.



### Slide 23 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen het Vluchtelingenverdrag uit 1951. Bekijk met de leerlingen deze korte versie van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens op de website van Amnesty International.

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Het Vluchtelingenverdrag uit 1951 is gebaseerd op een aantal mensenrechten. Welke?
- Klimaatproblemen zijn volgens het Vluchtelingenverdrag geen geldige redenen om te vluchten. Welke mensenrechten spreken dat tegen?

#### Extra informatie voor de docent:

Het is moeilijk voor klimaatvluchtelingen om een nieuw thuis te vinden.

Vluchtelingen zaken worden geregeld in het Vluchtelingenverdrag uit 1951. Dit verdrag is gebaseerd op een aantal mensenrechten. Deze rechten van de mens zijn omschreven in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.



### Slide 24 - Tekstslide

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

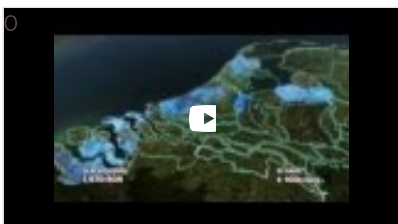
- Wat zijn de gevolgen van klimaatverandering in Nederland?
- Hoe gaat de overheid om met klimaatverandering?

In het filmpje in de volgende slide wordt er antwoord gegeven op de vraag.



### Slide 25 - Video

Bekijk het filmpje.



### Slide 26 - Video

Bekijk het filmpje en beantwoord de vragen op de volgende slide.



## Slide 27 - Tekstslide

Opdracht: Woon jij in een risicogebied?

Onderzoek met de leerlingen of zij in een risicogebied wonen en wat er met hun huis gebeurt als Nederland overstroomt. Bekijk hiervoor de website [Overstroom Ik?](#), een initiatief van o.a. Rijkswaterstaat en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Zoek uit of jij in een risicogebied woont. Met hoeveel meter overstroomt jouw huis?
- Op de website staat ook tips wat je kunt doen in zo'n geval. Ga jij weg of blijf je? Waarom kies je hiervoor?



## Slide 28 - Tekstslide

Reflectie

Wat heb je deze les geleerd? Bespreek dit met je buurman/buurvrouw om beurten a.d.h.v. deze vier punten

- 1 oorzaken en gevolgen van klimaatverandering in de VS benoemen
- 2 uitleggen wat de invloed van de industrie is op klimaatverandering
- 3 uitleggen wat een klimaatvluchteling is
- 4 benoemen wat de mogelijke gevolgen zijn van het versterkt broeikaseffect voor Nederland.



## Slide 29 - Tekstslide

Bedankt voor het volgen van deze les. Benieuwd geworden naar dit onderwerp? Kijk ook naar onze les bij de [Antigone](#) en [When a Town Runs Dry](#).

Wil je jouw klas nog eens trakteren op zo'n inspirerende les, maar dan met een andere film/of ander thema? Movies that Matter Educatie heeft een groot filmaanbod met lesmateriaal. Bekijk het aanbod [hier](#).

Of lijkt het je leuk een keer met je klas naar een film met verdiepingsprogramma toe te gaan? Naast de films en lessen op LessonUp organiseren we ook festival- en bioscoopvertoningen! Klik [hier](#) voor ons festival in maart en klik [hier](#) voor onze bioscoopvertoningen door het jaar heen.